

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt' roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify.
Rukopisy sa nazpak nedavajú.

Kreštan je obranca práv ľudu.

Čo je povinnosťou kresťanského občana?

Proti hrúzovláde zotročených mungov s napnutím všetkých síl bojujú spojené stránky opozície.

Po celej krajine vydržiavané ľudové shromaždenia nepodvratným dôkazom sú toho, že kresťanské obecnstvo úplne schvaluje neohrozené boje krajinských vyslancov opozície. Ľud všade prijíma a sleduje ich s hlučnými potleskami, toto však není dostatočné k obrane práv krajiny a ľudu. Neohrozeným obhajcom a objektívym priateľom ľudu, akí sú vyslancovia kresťanskej ľudovej strany a celej opozície dobre padne síce, keď vidia, že ľud pevne s nimi drží, toto ale není dost k dosiahnutiu víťazstva.

Boj medzi mungovskou stranou a opozíciou, je boj vyžierania krajiny a otročenia ľudu a boj kresťanskej spravodlivosti. Mungovská strana znamená zotročenie kresťanského ľudu. Kresťanská ľudová strana a celá opozícia bojuje za sväté práva krajiny a ľudu. *Stodvadsať zmužilých vyslancov opozície stojí v šíkoch proti hrúzovláde mungov, úplne poraziť ich, od nenasýtených vyžieračov krajinu oslobodiť ale možno len s pomocou samého ľudu.*

Kresťanskí občania konečne opustiť majú tú záhubnú ľahostajnosť a nevšímavosť, akou chovali sa v najvážnejších a najživotejších záležitostiach krajiny a ľudu. Každý kresťanský občan na nohy nech sa postaví, proti tým, čo slobodne hlasujúcim vyhrážajú sa s pokutovaním a prenasledovaním; na nohy nech sa postaví proti tým, čo ho sľubami svádzajú ku zrade; nech

sa na nohy postaví, keď slúžny, notár alebo árendáš ako nerozumné stvorenie nútiť ho chcuť k hlasovaniu. Každý seba povedomý kresťanský občan, pri plnení občianskych povinností nikdy nech nehľadá na svoje osobné pohodlie. Tomuto treba priúčať obecnstvo živým slovom a na písme.

Spravedlivé rozriešenie terajšej politickej krízy a rozhodné víťazstvo v boji za sväté práva krajiny a ľudu od toho závisí; **koľkí z občanov vyplnia svoju prísnu kresťanskú povinnosť.**

Veď ale naši kresťanskí občania ako majú vyplniť túto svoju prísnu kresťanskú a občiansku povinnosť, keď mnohí ani pochopu nemajú o tom, čo sa v krajine robí?

O najživotejších záležitostiach krajiny a ľudu, kresťanskí občania poučiť sa môžu v ľudových shromaždeniach alebo v novinách.

Ľudové shromaždenia vydržiavať, len ťažko alebo ani nedovoľuje mungovská hrúzovláda. Mungovskí slúžnovci žandarmi rozhánajú ľud keď v okresoch svojich účtovať chcú vyslancovia kresťanskej ľudovej strany. Keby ale aj mungovci dovolili vydržiavať každé shromaždenie, nemožno ho zariadiť v každej dedine a každý týždeň. **Keď teda kresťanský ľud nemože sa vždy poučať v shromaždeniach, má sa poučať z dobrých novín.**

Kto nečíta daaké dobré noviny, ten nevie čo sa vo svete robí a ostáva hlupým.

Noviny «Kreštan» preto píšu a s veľkými obetami vydávajú praví a bezzistní priatelia ľudu, aby katolícky ľud mal svoje noviny, ktoré ho poučujú o všetkých krajinských a svetových

záležitostach, bránia a zastávajú všetky jeho záujmy a práva.

Kresťan ako *obrázkový*, týždenne vychádzajúci časopis najlacnejší je medzi slovenskými novinami Uhorska a polročne stojí len dve koruny.

V žiadnom inom časopise nemožno sa dočítať tak rozmanitých článkov o politických a hospodárskych otázkach a vôbec o všetkom čo sa deje v krajine a v cudzozemsku.

Kresťan nestojí v službe rôznych peňažných ústavov, kartellov a účastinárskych spoločností, lež už cez devätnásť rokov smelo a rozhodne slúži záujmom ľudu, ostro a zmužile bojuje proti vláde.

Kresťan od prvopočiatku až po dnes písaný je v duchu čisto kresťansko katolíckom Neohrozene bojuje za práva katolíckej cirkvi a za slobodu katolíckeho náboženstva akožto najväčšieho pokladu kresťanského ľudu.

Keď kresťanský ľud chce, aby uplatnené, prevedené a vyplnené boli jeho práva a žiadosti, keď chce, aby k lepšiemu obrátilo sa jeho położenie, treba mu za to aké-také obete donášať. Každá sriadená spoločnosť má a udržuje svoje noviny; nakoľko je to nevyhnutne potrebné, to jedine kresťanský ľud nechce nahliadnuť.

Katolícky ľud ale len vtedy s istotou môže rátať na to, že bude silný a vo všetkých záležitostach verejného života zadováži si mohutného vplyvu, keď má silné a mohutné noviny.

*Preto aj **Kresťan** len vtedy stane sa neodolateľne silným a mohutným, keď ho veľmi mnohí stále čítať, jeho rady a naučenia v živote nasledovať budú.*

Čo je vojak bez flinty a šable, to je kresťanský ľud bez novín.

My nemôžeme ísť do každej dediny hľadať a sbierať tam nových predplatiteľov, čitateľov a odberateľov **Kresťana**.

Svrchovaný čas je, aby horliví veriaci katolícki sami prevádzali túto prácu a v každej slovenskej obci čo možno v najväčšom počte získali predplatiteľov pre **Kresťana**.

Naši slovenskí spoluobčania obyčajne v jasieni objednávajú ich noviny. Z tejto príležitosti nech pohľadajú svojich susedov, príbuzných, známych a priateľov a *nech vrele odporúčajú **Kresťana**.*

Socialdemokrati v záujme svojich noví cez týždne a týždne chodia po krajine. **Podobným spôsobom nech aj viere svojej oddani slovenskí katolíci podporujú a rozširujú **Kresťana**.**

Rozširujme **Kresťana!** — to nech je našim heslom.

Drahý žart.

Spoločný minister našej armády žartuje so zastupiteľstvom monarchie. Neni mu dosť tých mnoho sto millionov, ktoré od delegácie žiadal na riadne výdavky spoločného vojska, lež mimo toho pýtal ešte vyše dvesto millionov korún, že vraj na také potreby, s ktorými slávnou armádu ešte slávnejšej monarchie nescie vraj vystaviť istej porážke. Pán Auffenberg vlastne štyristo millionov žiadal akožto náhradný úver, lenže jeho žiadosť jak rakúsky, tak aj uhorský financminister zavrhol. Okolnosť túto naše vládne noviny k tomu použily, že jak ministerpredsedu, tak aj financministra pochválily za to, že tak udatne bránili záujmy Uhorska, keď odopreli vyplnenie žiadosti spoločného ministra vojny Auffenberga.

To však byly len prázdne chvály. Záležitosť takto stojí:

Posial každý spoločný minister vojny nielen tolko millionov pýtal a žiadal od delegácie kolko v jeho rozpočte vykázal, lež pýtal aj náhradný úver. A ten vždy aj obdržal, veď delegácie inej práce nemajú, len odhlasovať rozpočty spoločných ministrov. Za túto prácu dostanú dakolko dobrých obedov, raz v kráľovskom burgu, inokedy zas u daktorého ministra.

Tak to bolo i toho roku. Keď už páni delegáti odhlasovali boli riadny rozpočet ministra vojny, vstal tento pán a povedal jednu reč, v nejž vysvetloval, že vraj aké nebezpečie hrozí monarchii na Balkáne. Že vraj nie sme prichyšaní k vojne. Potrebuje nové parolode, torpéda, strojové pušky, kanóny a lietadlá. Všetky tieto veci zaopatřit si musíme a to čím skôr. Diktum faktum, potrebujem asi štyristopäťdesiat millionov.

Ministerská porada zhýkla nad touto požiadavkou pána Auffenberga. Aj náš, aj rakúsky financminister ohrádzal sa proti týmto ohromným požiadavkám. Na to pán Auffenberg zpusťil

polovicu a uspokojil sa s 205 millionami. A aby ich ľahšie obdržal, prispel mu na pomoc Ladislav Lukács, mungovský velvezir a v jeho reči povedal, že vraj nám hrozí vojna. Nevieme kedy bude monarchia prinútená svoje pluky mobilizovať. Musíme sa vraj chystať.

Po tolkom strašení a plašení čo mali robiť delegáti? Odhlasovali náhradný úver pána Auffenberga.

Po tomto myslí si čitateľ, že sme už prichystaní k vojne a že s tolkými millionami korún natoľko zdokonálime si naše vojsko, že ono na každý pád zvíťaziť musí. Hohó! Nebude to tak. Pán Auffenberg obdrží milliony, ktoré pýtal a stroví aj päťraz toľko, koľko mu delegácie odhlasovali, bo vraj aj k tomu má právo. Vedieť treba, že v otázke vojenskej jak panovník, tak aj jeho poverenec majú slobodnú ruku. To sa musí stať, čo títo chcú. Armáda monarchie vzdor toho však nebude zdokonálená a do vojny prichystaná, bo veď jedna vojna stojí stámilliony a prípravy ku vojne nedajú sa za týždeň-dva previesť.

A tak znovu vysvitlo, že pán Auffenberg robil si žart s delegáciou. Balkánsky zmätok použil k tomu, aby od delegácií vyprešoval toľko millionov, koľko sa mu ľúbi. V páde vojny však predstúpi s novými požiadavkami, lenže tieto patria do inej rubriky. Každá krajina má istý fond na válečné trovy. Keď sa fond mine, vtedy ministri behajú za požíčkami a k tomu nepotrebujú splnomocnenie, bo veď vyrátať sa nedá, čo jedna vojna koštuje. Od vojny zachráň nás Boh. To je nie pre takých bedárov, ako sme my.

Vidno teda, že pán Auffenberg zaviedol delegácie. Dovolil si s nimi taký žart, ktorý monarchia draho zaplatí bez toho, že by jej vojsko bolo víťaznejšie a dokonalejšie, ako je dnes. Nuž la, s pomocou mungov takto zavádzajú a klamú národy ministri. A proti tomu niet pomoci.

Záhorsky.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krestan». «Krestan» už cez XIX. devätnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krestan číta a predpláca len «Krestana».

List z dediny.

Je nedela. Deň Pána, ustanovený k tomu, aby sme Bohu slúžili a si po šesťdňovej práci odpočinuli. Bárs by každý katolík takto zasvätil deň Pána. Boh to zaslúži, aby sme mu jeden deň venovali. Poriadny katolík nech teda v nedelu ide do kostola, slyší celú sv. omšu a kázeň a nech deň Pána zasväť tak, aby s tým ani Bohu, ani blížnemu ani sebe neublížil. Poriadny katolík nech nedelu trávi v kostole a v kruhu svojej rodiny. Tak ako to Angličani robia. Prečítať si treba novinky, naznačiť si dáta, ktoré sa hospodárstva týkajú. Pobesedovať so susedmi a odobrať sa na odpočinok.

Ja nedelu takto zasväťujem a môžem povedať, že ma to celkom uspokojuje. Tak by mali robiť i moji spoluobčania. Lenže málokto má nasleduje v tomto. Mnohí zasväťujú nedelu v krčme u žida. Tam vysedávajú aj cez noc a lúchajú ten smrad, ktorý otravuje telo i dušu, tak mrhajú ťažko zarobené peniaze. Tam zlorečia a hrešia. V noci s krikom a lomtom tákajú sa domov, kde potom vadia a bijú sa. Žiaľbohu že dedinská mládež tiež není taká, aká jednúc bola. Zkazí sa v cudzom kraji, kde na roboty chodí. Prídu domov, celú zimu — najmä večierkami — práce nemá, robí hurhaj po ulici a pohoršuje pokoj milovních ľudí. Aká škoda je to, že na túto mládež nikto sa neozre. Jak dobre by to bolo, keby páni učitelia utvárali mládenecké spolky, mladíkov tam poučali k písmu, k čítaniu, k spevu, ku divadelným predstaniam. Žiaľbohu nemáme obetavých ľudomilov, preto pustne mládež dedinská.

Neraz čujem tie výčitky, že dedinčania málo alebo nič nečítajú. Nepredplácajú si novinky, tým menej píšú do nich. Pravda, tak je. Daleko sme od toho, že by náš ľud uznal potrebu samovzdelania. Možno, že daktorí sediaci čítali by novinky, keby ich zdarma obdržali, lež predplatí si ich, to je taká obetavosť, akú zriedka spatrujeme. Na daromnice, na korhelicu, na súdy majú naši ľudia peniaze, lež na novinky nie. «A na čo to. Kebych ja mal na chlieb. A čo mám z toho čítania.»

Takto a podobne sa vymlúvajú tí naši krajanovia.

Načo čítať? Abys sa poučal. Abys vedel vo-

lačo o svete. Abys nebol hlúpy ako peň. Aby sa ti srdce šlachtilo. Abys nadobudnul sebapovedomia. Abys mal svoje nezkatné politické presvedčenie, po čom neprekabátil by fa ani notár, ani žid, ani slúžny, ani žiadon korteš. Veď je to veľký rozdiel medzi človekom čo rád číta a medzi človekom nevzdelaným. Ten prvý má vedomosť o behu sveta. Zná tie najzvláštnjšie udalosti. Vie čo sa deje doma a čo v cudzozemsku. Kto noviny nečíta, ten nevie nič, na svojho súseda, ktorý číta noviny, hľadí ako teľa na nové vráta.

Mne sa oškľiví takýto sprosták...

Nuž ale, nebuďme prísnyimi sudcami. Pátrajme po príčinách, prečo je náš ľud taký zastalý. Ľud nečíta, bo nezná čítať. Veru tak. Je o tom statistický výkaz, že kolko ľudí nezná čítať. Nuž a prečo nezná? Veď keď štát núti rodičov pod pokutou, aby svoje deti vyučovať dali, prečo je u nás tolko analfabetov? Lež nielen to. Naše deti aj chodia do školy a čítať, písať vo svojej materčine predsa neznajú. Prečo je to? Aká je to výučba? Načo sa teda naše deti cez roky trápia v tej škole, keď sa tam ani tomu najpotrebnejšiemu nenaučia? Kolko peňazí stoja tie školy a hľa, deti vychádzajú z nich a nevedia ani písať ani čítať? Či to neni haňba? Pravda že po takejto výučbe ostaneme «hlúpi Slováci». Prečo sa nevyučuje v našich školách materčina? Komu je to k osohu, že náš dorôst ostáva bez náležitej výučby? Tam je môj syn. Šesť rokov učil sa v ľudovej škole a keď mi z vojančiny list píše, nemôžem ho prečítať, bo nenie ani slovenskými ani maďarskými literami písaný. Prečo je to? Preto, bo sa môj syn neučil matečinu. A tak je to s každým Slovákom. Kolki naši ľudia vedia sa z dnušky modliť? Neznajú čítať. To sú strašné pomery. Kto tomu pomôže? Až to aj naďalej tak pôje, naša kultúra sa veru nepovznese. Ostaneme aj naďalej hlúpi. Preto nezbyva nám iné, ako súkromnou cestou sa vzdelávať. Čítať a písať. Prosím mojich krajanov, nech ma nasledujú v tom, ako ja nedelu svätím.

Dedinčan.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Z trenčianskej.

Známo je našim čitateľom, že po Haydinovej smrti osirotený bol okres varínsky, následkom čoho ustanovená bola voľba krajinského poslanca. Kto zná včulajšie pomery trenčianskej stolice, vedel, že vo Varíne bude jednohlasná voľba, že tam iba mungovská vládna strana postaví kandidáta. Že kto bude ten kandidát a že kto obdrží dedičstvo nebohého Haydina, to sa vopred vedelo, bo veď včulajšie politické pomery iba mungom sú prajné. Pán főišpán Julius Szalavszky za poslanca okresu kandidoval Karola Petrása a pán kandidát, ktorý istotne má ukrutné zásluhy aby okres varínsky na sneme zastupoval, ešte za života Imricha Haydina, vo svojom vačku cítil ten poslanecký mandát. No ľahko prišiel k nemu. Môže ruku bozkať főišpánovi, že ostal zákonodarcom, čili tatkom mungovskej čriedy. Varín, Varín!

Pamätný si nám ľudákom ešte z doby Bánffyho. Či bolo v Uhorskej krajine takej hnusnej a nespravodlivej voľby, ako bola varínska za bašovania násilného Bánffyho?

— Áno bola! — ozývajú sa Žilinčania, Illavčania a ešte mnohé iné okresy, ktoré práve tak cítily plen liberálnych zločincov, ako ich aj varínsky okres pocítil. Nuž a kto riadil varínsku voľbu v dobe Bánffyho? Na čí rozkaz dialy sa po celom trenčiansku tie najhroznejšie krivdy a do neba volajúce neludskosti?

Hlavní riaditelia Bánffyckých volieb žljú ešte aj dnes. Ani jednému sa ani len vlas na hlave nepohnul pre páchané lotrovstvá. Ba mnohí z nich pre zbojstvá na ubohých voličoch páchané obdržali odmeny. Voľba varínska bola tiež dôkazom tej spravodlivosti, ktorá ešte podnes podnes panuje v Uhorsku. Veď stoliční páni ešte aj dnes vedeli by také voľby previesť, ako boly Bánffycké.

Nuž ale neodkrývajte závoj, ktorý zakrýva minulosť. Dá Boh, že sa pomínú všetci tak malí ako veľkí tyrani a že nastane doba, keď si ľud voľne vyvolí svojho zastupiteľa do krajinského snemu. Už len daako straseme zo seba okovy ktoré nás tak tlačia. Konečne precitne aj ľud. Bude povedomý svojej ľudskej podstaty a svojich práv občanských a vtedy zaiste nevyvolí si Karola Petrása.

Volie.

Vojna na Balkáne.

Balkánske spojené štáty Srbsko, Bulharsko a Grécko v minulom týždni diplomatické spojenie pretrhly s Tureckom, vláde tureckej poslaly ešte jednu notu, ktorá obsahuje nasledovné ich požiadavky:

1. Posilnenie národnej autonómie národností v Turecku so všetkými následkami.
2. Proporcionalne zastúpenie každej jednotlivéj národnosti v parlamente.
3. Urovnoprávnenie všetkých škôl kresťanských obcí s ottománskymi školami.
4. Porta sa zaviazala, že sa nebude usilovať zmeniť etnografický ráz provincií.
5. Odobranie kresťanov po okresoch na vojenskú službu.
6. Reorganizovanie žandarmerie v európskych vilajetoch pod skutočným velením švajciarskych alebo belgických inštruktorov.
7. Vymenovanie švajciarskych alebo belgických gubernátorov za kontrahovania mocností a postavenie ku nim volebných hlavných senátov.
8. Vo veľvezírskom úrade postavenie najvyššej rady na kontrolovanie prevedenia týchto reforiem. V najvyššej rade kresťania a muzulmani boli by v rovnakom počte.
9. Úlohou veľvyslancov veľmoci a vyslancov štyroch balkánskych štátov bude, práce najvyššej rady s pozornosťou sprevádzať.

Nota Srbska krem toho žiada, aby srbské čaty mohli obsadiť Staré Srbsko a držať ho obsadené dotiaľ, kým reformy neprevedú. Mimo toho Srbsko žiada i vynahradenie trov mobilisácie.

Čierna Hora nepripojila sa ku tejto note, bo Turecko už napadla vojnou. Po odvolaní diplomatických zastupiteľov z Belehradu, zo Sofie a z Athén na celom Balkáne vypukla všeobecná vojna.

Krvavé bitky medzi Černohorcami a Turkami.

Černohorci 14. októbra na tureckom území zaujali mesto Tuzi. Mesto bránilo 6 bataillonov tureckého vojska. Černohorská pechota 14. októbra na poludnie za strelby delostrelectva chystala sa práve ku rozhodujúcemu útoku, keď sa zjavil jeden turecký dôstojník s bielou zástavou, Veliteľ černohorskej armády dedič trónu knieža Danilo prijal tureckého dôstojníka a dohodol sa s nim o podmienkach kapitulácie. Z tým prišla deputácia mešťanov do tábora Černo-

horcov a prosila o milosť. Popoludní Černohorci za zvukov hudby vtiahli do mesta, kde ich kresťanské obyvateľstvo s jasotom vívalo. Malissormi podporovaní Černohorci za rozhorčených bojov napredovali za tým ku mestu Skutari, na obranu ktorého Turci vyslali posilu. Černohorcom podarilo sa i pevnos Hum (Helm) zaujať, posledná medzi mestami Tuzi a Skutari. Celá posádka, medzi nimi 63 dôstojníkov, padla do zajatia. Dobytím tejto pevnosti, Černohorci majú slobodnú cestu ku mestu Skutari.

Vo stredu 16. októbra na poludnie Černohorci dobili aj mesto Beranu, pre ktoré viedol sa krvavý boj. Ztraty na oboch stranách boli veľké. Černohorci ukoristili 11 kanónov a veľa munice. Chýry o víťazstvách v celej Čiernej Hore vyvolaly neopísateľnú radosť.

Ukrutnosť Černohorcov.

Londýnsky časopis «Dail Telegraph» o operáciách Černohorcov v novibazarskom sandžaku oznamuje: 11. okt. Černohorci prekročili hranicu a obsadili mesto Bjelopolje, z ktorého z dvoch stotín pozostávajúca posádka po krátkom boji cúvla. Černohorci bez rozdielu národností a náboženstva povraždili všetkých starcov, ženy a deti. Turci nato znova napadli Černohorcov a po prudkom boji vyhnali ich z Bjelopolja. Turci prenasledovali ich až po tureckú pohraničnú obec Mojkovác, ktorú obsadili.

Dľa zpráv, z okolia mesta skutari Černohorci od severa a od juhu tiahli proti mestu Skutari aby ich víťazstvo bolo tým istejšie. Južnej armáde podarilo sa priblížiť sa po vrch Tarabos, kde ale utrpela veľkú porážku. Severná armáda o ktorej černohorskej zprávy oznamovali, že po zaujatí mesta Tuzi a pevnosti Hulm cestu ku Skutari už slobodnou urobila, tiež nadabila na veľké ťažkosti. Turci na okolí Podgorice podporovaní albánskymi dobrovoľníkmi, porazili Černohorcov, tak že ich napredovanie ku Skutari predbežne stalo sa nemožným. Černohorci údajne utratili 600 ľudí. Na posilnenie Skutari prišli novšie dve turecké vojenské divisie.

Srbsko-turecká vojna.

Srbská skupština 13. októbra prijala návrh zákona potahujúceho sa na moratorium a na 44,800.000 dinárov vojenského úveru. Potom

ministerpredseda Pašič prečítal kráľovský úkaz ktorým sá mimoriadna sessia skupštiny zakľúčila. Vo štvrtok 17. októbra večer o 6. hodine srbská vláda Turecku odkázala vojnu. Dedič trónu knieža Alexander vo štvrtok 17. októbra rano so svojim štábom odcestoval do Nišu, kam v piatok rano o 6. hodine odcestoval aj kráľ Peter. Kráľ tu upravil na srbský národ proklamáciu o potrebe vojny. Srbské cirkevné vrchnosti naložily kňazom, aby v deň odkázania vojny a počas vojny každú nedelu a sviatok vydržovali služby božie za víťazstvo so srbskou armádou spojených armád a každodenne sa modlili za víťazstvo srbskej zbrane a zdravie vojakov. Metropolita Dimitrijevič vydal pastiersky list, v ktorom vyzýva Srbov, aby dľa svojej schopnosti prispeli ku zdaru svätej záležitosti a kresfanskou láskou starali sa o ženy, deti a starcov a vôbec o každého, kto je na podporu utisknutý. V piatok 18. októbra srbský kráľ Peter z Belehradu odcestoval do Nišu v sprievode ministerpredsedu Pašiča, kniežata Juraja a generalneho štábu. Na nádražie ustanovili sa ministri, vyslanci, ruský, bulharský a grécky vyslanec, metropolita, štátni hodnostári a veľký zástup ľudu. Po krátkom rozhovore kráľ nasledovnými slovami lúčil sa od vyslancov:

— Idem ku mojej hrdinskej armáde v nádeji víťazného návratu.

Vyslanci oduševnene zvolali:

— Bárs by to Boh tak cheel!

Potom metropolita požehnal kráľa a dvorný osobný vlak za oduševnených ovácií ľudu odjachal. Vo všetkých kostoloch Belehradu za víťazstvo srbskej zbrane odbývaly sa služby Božie.

Vojna medzi Tureckom a Srbskom skutočne začala sa už 14. októbra ráno o 5. hodine. Vtedy totiž vtrhli do Ristovacu a Vrbového. Pri Vrane 12.000 tureckých vojakov prekročilo srbskú hranicu. Srbská vláda na chýry o vtrhnutí Turkov do Srbska vydala proklamáciu, v ktorej vyhlásila, že Turci napadli krajinu, čo je dôkazom toho, že Turecko na reformy ani nemyslí. Srbsko sa bude brániť a pustí sa do vojny. Vypuknutie vojny medzi Tureckom a Srbskom vyvolalo veľkú rozčulenosť ale v meste panoval úplný pokoj.

Hlavná srbská vojenská sila, ktorá bola kon-

centrovaná pri Niši, v piatok 18. októbra pohla sa ku Ťškübu. Druhá čiastka srbskej armády prešla cez bulharskú hranicu a spojila sa s bulharskou armádou, zkadial tiahla proti tureckému mestu Egri-Palanka v Starom Srbsku.

Turecká armáda shromaždila sa pri Ťškübe, odkiaľ jednako môže operovať proti černohorskej armáde napredujúcej od Ipeku, proti srbskej od Mitrovice alebo od Vranje napredujúcej armáde a konečne aj proti bulharskej, prípadne od Küstendila a od Kumanova napredujúcej bulharskej armáde.

V sobotu 19. októbra Srbi vpadli do Sandžaku. Pri Sjenici a Novibazare pristavili ich turecké čaty a museli cuvnuť. Pre útok Srbov rozhnevaní albánski dobrovolníci pri Prištine prešli cez hranicu a od Srbov po prudkom odpore ukoristili viac kanónov.

Bulharsko 17. októbra až na troch miestach vrátilo sa na turecké územie. Čaty bulharsko-macedonskej armády tiež prekročili tureckú hranicu a po krátkej bitke zaujali obce Caroveselo a Gorniu Džumu. Proti Drinapolu napredujúce bulharské čaty nepriateľa zprvu na celej čiare odohnaly, 21. októbra ale utrpely porážku, nad ktorou kráľ Ferdinand údajne hlasite nariekal.

Grécko minulého týždňa tiež napadlo Turecko a boj začal sa na všetkých stranách grécko-tureckej hranice. Grécke čaty obsadili turecké pohraničné mesto Ellassona, kde medzi Turkami a Grekmi vyvinula sa ostrá bitka, v ktorej súčasnil sa i syn gréckeho dediča trónu knieža Georg.

Turecko s väčším-menším šťastím hneď napáda svojich nepriateľov, hneď zas bráni sa proti nim a 20. októbra bombardovalo bulharské prístavné mesta Varna a Burgas, bol by však už svrchovaný čas, aby europejské veľmoci zastavily prelievanie krve na Balkáne.

POLITICKE CHYRY.

K politickému rozpoloženiu.

Politické rozpoloženie Uhorska je čo možno najsmutnejšie a neni výhľadov, že by v blízkej budúcnosti obrátilo sa k lepšiemu. Uhorskí delegáti keď vo Viedni odhlasovali všetko, čo im rozkázal ich gazda ministerpredseda Lukács,

vrátili sa domov, po strovených mnohých hostinách prežívajú a odpočívajú. S tým aj odpočíva celá mungovská politika. Mungovský veľvazír ministerpredseda Lukács cíti sa byť celkom v bezpečnosti, bo sa presťahoval do ministerského palácu v Budíne. Tento palác pravda aby sa v ňom dobre cítil Lukács, znútra celkom opravený a ozdobený musel byť, rozumie sa na krajinské útraty. Predošlí ministerpredsedovia dobre sa cítili v tomto paláci, bárs aj nebol ozdobený, Lukács však nešetří krajinské peniaze a jeho palác, stoj čo stoj, musí byť ozdobený. Je to tiež dôkazom toho, ako dobre Lukács šafári s krajinskými peniazmi.

Ministerpredseda Lukács o reforme volebného práva.

V lete vystatoval sa ministerpredseda Lukács, že zákonnú predlohu o volebnej reforme krajinskému snemu predostre hneď po zaklúčení delegácií. Delegácie sú už zaklúčené a Uhorsko dlho bude na ne pamätať, o volebnej reforme však ani chýru ani slychu. Redaktor istých budapeštianskych novín preto pýtal sa Lukácsa, čo zamýšľa. Ten aj zcela vážne dal mu nasledujúcu odpoveď:

— Kalendárske dátum včul nemôžem povedať, myslím však, že behom mesiaca novembra hotový som s predlohou.

— S čím dá vaša excellencia výrazu demokratickému obsahu tej predlohy?

— To včul nemôžem prezradiť, bo by ma hneď včul všetci napadli, čo s tou predlohou nebudú spokojní.

— Vaša excellencia kedy zamýšľa tú predlohu predostref snemu?

— Myslím, že behom novembra predlohu volebnej reformy môžem snemu predostref. Viac včul nemôžem povedať.

I z tohoto vidno, že ministerpredseda Lukács len neslušnú taktiku prevádza s jeho volebnou reformou. Nechce on statočné rozšírenie volebného práva ako žiaden mungo.

Svolanie krajinského snemu.

Kráľovský prípis o svolaní delegácií ku najbližšej sessii v Budapešti, mungovci zpočiatku publikovať chceli len v úradnom liste. To mala byť nová urážka ústavy a krajinského zákono-

darstva. Premysleli si však túto novú hrúzovládnu nezákonnosť a odhodlali sa, že udajne na 30. októbra ohlásia krajinský snem, aby v ňom publikovali kráľovský prípis svolania najbližších delegácií. Ku tomuto zasadnutiu snemovne dostavie sa všetci vyslancovia spojených stránok opozície, bez ohľadu na to, či mungovci zo snemových zasadnutí dakoho vytvorili alebo nevytvorili. Opozícia proti mungovskej hrúzovláde zvlášte v krajinskom sneme neústupne bojovať bude zatiaľ, kým ich miesta neopustia: Lukács a Tisza.

Akcia spojených stránok opozície.

Veľkých rozmerov ohrozujúce ľudové shromaždenie spojené stránky opozície v nedeľu 20. októbra vydržovali v meste Pápa. Proti mungovskej hrúzovláde a nezákonnosťam Lukácsa a Tiszu ako hlavný rečník ľudového shromaždenia ohrozoval sa gróf Julius *Andrássy*. Stanovisko kresťanskej ľudovej strany vysvetľovali gróf Aladár *Zichy* a Béla *Rakovszky*.

Z CUDZOZEMSKA.

Pokoj medzi Talianskom a tureckom je už uzavretý. Taliansko podrží si Tripolis a Cyreneiku a za to cez 50 rokov platí náhradu Turecku a taliansky kráľ najbližšie dá si titul rímskeho cisára.

B E S E D N I C A.

Radost a žalost.

V jedonadvadsiatom roku vzali ma za vojaka.

Prišiel čas na rukovanie, smutné, boľastné lúčenie. Kamkoľvek som sa dobre obzrel, všade som videl smutné vyplakané tváre.

Matka vzdychala a nariekala. Otec vtedy ležal už na cintoríne, sestry tak sa chovaly, ako keďby rozum boly ztratily.

Len brat Peter sedel ľahostajne pri stole a na mňa ani nepozrel. Blädý bol ako stena, vychudnutý až po kosti, len oči sa mu svietily, slabe, zlomené.

— Milý brat — riekol som mu — neľutuješ ma?

Ani slova neodpovedal, ale odpovedaly mi jeho dve vpadnuté oči a po bládej tvári kotúľajúce sa dve slzy.

Zaplakal som aj ja, rozlúčil som sa a odišiel som...

*

Vyslúžil som prvý, druhý rok a nebol som ani smutný, ani veselý.

Nič ma nezaujímalo.

Nič mi nerobilo radosť.

Žil som len tak so dňa na deň.

Len na stráži som niekedy plakal, alebo som sa modlil.

Vtedy ma obyčajne opustila žalosť. Hviezdy akoby boli jasnejšie svietily, mesiac láskavejšie sa smial a slávik krajšie spieval.

Na moju blyštiacu sa zbraň som sa opieral, načúval som a do noci mesiacom osvietenej som hľadel.

V kasárni, ako to tam už býva, vždy bol hluk a hrmot. Jeden vojak klial, druhý sa bil, tohoto zas druhí bili.

Len ja som vtedy vždy stál tam bez slova, alebo konal som svoju prácu.

Kaprál Krajčér neraz hovoril:

— Mne sa zdá, že ste vy z kameňa, ja by som tak nevedel žiť!

— Darmo, pán kaprál — odpovedal som — nemôžeme byť všetci jednaki.

A zase som mlčal.

*

Jedon večer boli sme v kasárni. Jedon vojak si čistil zbraň, druhý bez slova fajčil z dlhej fajky. Ostatní rozprávali, len ja som stál pri okne a mlčal som.

Naraz len vkročí denný kaprál a kričí zvučným hlasom:

— Tu je Ján Smetana?

Ako by mi dýku boli vrazili do srdca.

Tu som! — riekol som tupým hlasom a cítil som zlú predtuchu.

— Zajtra na rapport! Prišiel ti list!

— Dobre! — odpovedal som.

Moji spoločníci vykriekli:

— List s peniazmi! To je výborné! Smetana zajtra platí!

— Lahko je vám žartovať — myslel som si — ale nenie to ľahká vec jednej starej, chudobnej matke syna svojho peniazmi tak zaopatríť, aby aj druhých mohol pohostiť. Viete, že môj brat už tretí rok leží na posteli. Je chudý, ako kosť!

A zarmútil som sa.

*

Na druhý deň obliekol som sa čisto a šiel som na rapport.

Kapitán sa ma spýtal:

— Ako sa voláš?

— Ján Smetana, prosím ponížene — odpovedal som.

— Tu máš — a podal mi jeden list.

Bez slova som išiel ku jednému priateľovi, ktorý vedel čítať.

— Priateľko — oslovil som ho — buď tak dobrý, prečítaj mi tento list.

— Veľmi vďačne — odpovedal on a začal ho čítať.

Ja som počúval.

— Vrele milovaný drahý brat — začal môj priateľ a ja som už plakal.

— Len ďalej, prosím ňu, ďalej — hovoril som mojmu priateľovi.

— Iste sa už viac neuvidíme v tomto živote, bo bliži sa hodina mojej smrti. Drahý brat! Nermúť sa preto, bo vieš, že od troch rokov vlastne už ani nežijem, ale len biedne živorím. Janičko, ak je to možno a keď ňu prepustia, príď domov, bo naša matka samotná ostane. Naše sestry išly do služby a Palko išiel slúžiť. Keď voly predali, ostal bez práce; ešte aj svoj kepeň musel predať, aby len daň vyplatil mohol. Tohoročná úroda ešte nevymlátená leží v stodole; čo na môj pohrab nevyjde, to všetko najdeš. Ondrej Liška veľkú škodu nám urobil; poslednú kravu vyviedol nám z maštale. Ale keď sa vrátiš, nerob mu preto výčitky.

A teraz, Janičko môj milý, odpusť mi všetko, čím som ňu len volakedy obrazil. Ži šťastlive, nech ti dá pán Boh stáleho zdravia, A keď to dovolí pán Boh, aby si sa ku matke vrátil, pomysli na tvojho teba milujúceho brata

Petra.

*

Na druhý deň zas som sa hlásil na rapport.

— Čo chceš? — pýtal sa kapitán.

— Prosím ponížene, pán kapitán — začal som s úzkostlivým hlasom hovoriť — prosím urlaub na jeden mesiac. U nás...

— Jaj, to nepojde tak ľahko, synku — odpovedal kapitán a prepustil ma.

*

Na tretí deň zas ma volali na rapport.

— Prišiel rozkaz — hovoril kapitán a obrátil sa ku ostatným vojakom na rapporte — aby som vás domov prepustil. Ty si ale nie prepustený — obrátil sa ku mne.

Tváre všetkých prítomných sa vyjasnily.

— Škoda, že musíte odísť — hovoril ďalej — bo ste poriadni chasníci. Kto by chcel z vás ešte jeden rok slúžiť? To by pre vás veľmi výhodné bolo.

Nikto sa nehlásil.

— A vy, kaprál Kosnovsky, neostal by ste ešte jeden rok pri vojsku? U mňa je vojakom veľmi dobre.

Všetci prítomní sa usmiali. Ako by boli hovorili:

— Naš kapitán hovorí o dobrote!

Kaprál malý čas rozmýšľal a potom hovoril:

— Keď Jána Smetanu prepustíte domov, ešte rok budem slúžiť. Ináč nie.

Kapitán sotva veril svojim očiam. Hneď pozrel na mňa, hneď na kaprála. Konečne hovoril:

torý
obry,
ho
iateľ
som
bo
sa
ne-
ožno
sa-
išiel
svoj
oho-
o na
Liška
nám
čítky.
čím
i dá
, aby
ilujú-
Petra.
om s
jedon
vedal
il sa
vás
átil sa
- bo
jedon
ešte
dobre.
vorili:
e rok
rel na

Muezin, turecký strážca väže, v určitých hodinách z minarettov k modlitbe volá muzulmánov.

— Ako ste to hovoril?

— Tak ako opakujem. Keď Smetanu domov prepustíte, ešte jeden rok slúžiť budem. Prepustíte ho, prosím ponížene, pán kapitán; brat mu zomrel a jeho stará matka v najväčšej biede žije.

— Nedbám — hovoril kapitán po krátkom rozmýšľaní.

A Smetana, už ako ja, bol domov prepustený.

*

Na druhý deň dostal som prepustný list. Dostal som ešte jeden roztrhaný kabát, starý, deravý kepeň a prepustili ma.

Ah, ako som sa tešil.

— Ale — myslel som si — kde je môj dobrý, môj zlatý kaprál Kosnovský?

A hneď som sa aj vypytoval po ňom.

— Nenie doma — odpovedali mi. — Isiel do mesta.

— Môj dobrodinca! A ja by som sa od neho ani neodobral? Dočkám až príde z mesta.

— Lepšie urobíš, keď nebudeš na neho čakať — hovoril jeden z vojakov — lebo keď ňu uvidí denný kaprál, ešte tu ostaneš.

— Keď je tak, lepšie bude hneď zmiznúť — myslel som si — nech môjmu milému kaprálovi pán Boh zaplatí, čo mi dobrého urobil.

Sotva som ale prešiel cez jednu-dve ulice, stretnul som sa s kaprálom.

Tak som sa potešil.

— Pán kaprál — hovoril som — myslel som, že vás už ani viac nevidím. Prečo ste sa tak rýchle ztratil?

— Naschvál som to tak urobil — odpovedal. — Medzi štyrma očima by som chcel s ňou hovoriť. Na koľko mil ďaleko bývaš? Ale pravdu hovor.

— Na štyridsať a niekoľko — odpovedal som.

Nehovoril nič, len na môj deravý, ošúchaný kepeň hľadel a hlavou krútil.

— A taká tuhá zima je, pane! — doložil som k tomu.

— Poď so mnou — vypijeme pohár vína — hovoril konečne.

Víno bolo veľmi výborné; ešte jakživ nepil som také.

— Bože, keby som mohol z tohto môjmu bratovi priniesť — myslel som si — lebo vždy som myslel, že môjho brata ešte živého najdem. Potom som si pomyslel a rozvážil vec a konečne som sa rozhodnul, že keby som musel až po dom hladný a smädný byť, môjmu bratovi predsa prinesiem z neho.

— Už musím ísť do kasárne — hovoril naraz kaprál a päť zlatých vstrčil mi do ruky.

— Na čo to? pýtal som sa mimovoľne.

— Na cestu, keby som viac mal, dal by som ti viac, tak ale prijmi čo mám.

— Ale veď som už dostal sedem zlatých, to mi bude dosť na cestu!

Kaprál skoro rozhnevaný pozrel na mňa.

— Keď ti to dávam, tak to vezmi; keď to všetko nepotrebuješ, tak si kúp teplejšie rúcho. Zima je. Nechcel som ho viac dráždiť.

Prijal som peniaze.

— Za dva zlaté — myslel som si — kúpim mojej matke teplé šaty, bratovi pekný nákrčník a sestrám fajnový ručník.

Rozlúčili sme sa.

Podakoval som sa mu za jeho dobrotivosť a vydal som sa na cestu.

Už mi nebolo zima, ba bolo mi teplo, v očiach som mal podivný oheň.

*

Za týždeň bol som blízko k môjmu rodnému mestu v jednej susednej obci.

Práve bol vianočný večer.

V chalupách bolo svetlo a bolo možno vidieť, že ako sa tešia ľudia vianočnému večeru a ja s mojím malým uzlíkom len som kráčal, kráčal napred a rozmýšľal nad tým, čo robia teraz u nás? Môjho brata snáď už nenajdem pri živote.

A čo robí matka a čo sestry?

— Dobre bude sa ponáhľať — hovoril som v sebe — naša denina už není ďaleko, do polnoci budem doma, keď nie skôr.

Pozrel som si uzlík, prekutil vačky, jestli mám tie dary, ktoré som nakúpil.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Z arcibiskupstva ostrihonského. Anton Praznovszky farár obce Ujvároska vymenovaný je za farára do Piešťan, Jozef Janecz farár udvarnocký dostal faru obce Ujvároska. Augustin Falai kaplán frašacký vymenovaný je za administrátora do Udvarnoka a kaplán Leo Prikaszky z Tótmegyera za kaplána poslaný je do Fraštáku.

Anton Korányi † pápežský praelát, praepošt-farár bardijovský, hlavný dekan stolice sárišskej, k veľkému žiaľu biskupstva košického a sárišskej stolice, 17. októbra odobral sa do večnosti a 19. októbra, za prítomnosti štyroch opátov, viacerých titulárnych kanonikov, duchovenstva troch stolíc, inteligencie celého okolia a obrovského počtu ľudu, v Pánu zosnulého pochoval sám osvietený pán biskup košický dr. August Fischer-Colbrie.

Chýry z biskupstva košického. Osv. pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v XI. tohoročnom obežníku

svojom cirkevnom na území svojho biskupstva za nedeľu katolíckej tlače ustanovil III. nedeľu mesiaca októbra a duchovenstvo biskupstva vyzval, aby ľudu vysvetlovalo veľkú významnosť katolíckej tlače a cieľom jej podporovania vo výšspomenutú nedeľu v kostoloch zariadilo sodpovedné zbierky. V tomže obežníku osvietený pán biskup uverejňuje menoslov tých duchovných, ktorí súčasťnili sa na tohoročných svätých exerciciách. Ako predseda spolku sanatoria pre nemocné chudobné nemľuvniatka osvietený pán biskup, ku valnému shromaždeniu tohože spolku povolal arcikňožnu Zitu, manželku praesumptívneho dediča trónu arcikniežata Franca Jozefa Karola. Arcikňožna Zita veľkými slovami poďakovala sa za povolanie osvieteného pána biskupa a vyslovila svoju ľútosť nad tým, že pre rodinné okolnosti nemôže sa súčasťniť na shromaždení spolku sanatoria. — Marianská kongregácia tunajšieho katolíckeho hlavného gymnázia 18. októbra odbavovala prvú tohoročnú slávnosť, za ktorej príležitosti dr. Engelbert Mázy, hlavný direktor gymnazialných škôl okresu košického viacerých prijal do kongregácie marianskej. Za správcu kongregácie marianskej v školách mninišiek uršulíniiek vymenovali Ludvika Laczó. — Ludvik Gecej farár obce Oslaslika vymenovaný je za radcu sv. stolice a Viktor Székely farár obce Czírókahosszúmezó vymenovaný je za surrogálneho vicedekana. Domovní sv. Jozefa opustených dietok viacerí dobrodincovia obetovali značnejšie obnosy. Franc Beziak titulárny pápežský komorník, pre nekdajších svojich veriacich z Miszlóka a Baksa založil fundáciu 2400 korún. — Nagykövesd k veľkému prospechu duševnému terajších veriacich sv. missie vydržovali tu Ludvik Gruska, titulárny pápežský komorník, farár zo Sárospataku a Géza Mayer, farár obce Erdőhorvát.

Z biskupstva spišského. Kubachský kaplan Martin Gallovics vymenovaný je za pomocníka k pokladnici základín v Kapituli. Vojtech Jenei z biskupskej kancelárie za kaplána poslaný je do Smižan. Ako kapláni preložený sú: Martin Jablonszky z oravskej Rabče do Kubach, Vojtech Novák z Letanoviec do Jablonky, Jozef Szlaniczay z Jablonky do Letanoviec a Ján Keczera z Podvilka do Švaboviec. Jozef Gyagyó za kaplána poslaný je do oravskej Rabče.

Chýry zo Sáriša. *Prešov:* Professor tunajšej luteránskej akademie Michal Réz neslušným spôsobom v novinách napadol osvieteného pána biskupa košického a blahonosné účinkovanie jeho podozrieval z nevlastenectva. Proti tomuto opovážlivému nápadu rozhodne ohrozuje sa duchovenstvo stolice sárišskej a zemplínskej. — Stoličný výbor sárišskej právomocnosti 14. októbra za malej zaujatosti vydržoval zasadnutie v ktorom jednohlasne prijal na dva roky vyrúbenie 10 percentov na cestovú daň, na 6 rokov vyrúbenie 1 procenta na penziu stoličných úradníkov a na 10 rokov vyrúbenie 1 procenta na kultúrnu základinu. — Pri tunajšom katolíckom alumneume zamýšľajú utvoriť konvikť v ktorej záležitosti aj 15. októbra v Košiciach vy-

držovali poradu, ktorej predsedal osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie. — *Szinye:* Minulú nedeľu všetci rekrúti tejto farnosti prv než opustili svojich drahých a odobrali sa ku vojsku, pristúpili ku svätým sviatosťam, z ktorej príležitosti horlivý ich farár Ján Kurimszky v zapalistej reči povzbudzoval ich ku svedomitému plneniu ich povinností a veľkými slovami napomínal ich, aby nikdy nezapomínali na to že sú kresťania a katolíci, aby aj pri vojsku žili tak, ako sa sluší na mladíkov katolíckych, varovali sa zlých druhov a spoločností; jedným slovom aby nikdy nezpúšťali sa Boha a vtedy ich Boh tiež neopustí a bude im na pomoci, aby sa šťastlivo domov vrátili mohli.

Na čo sa obracajú katolícké kňazské majetky? Päťkostolský biskup gróf Julius Zich na podporu kat. tlače dal 10.000 korún, doteraz na tento cieľ obetoval už 50.000 korún. Ten istý biskup na budovné útraty kostola v obci Bánfa daroval 500 a päťkostolská kapitula obetovala tiež 500 korún. — Nebohý Ferdinand Fejér kňaz veľkovaradinskej diecese Katolíckej Ludovej Jednote v svojom testamente poručil 1000 korún. — Istý kňaz zaviazal sa, že na podporu chudobných kat. poslucháčov university obetuje ročne 1000 kor. a druhý kňaz na tenže cieľ obetoval 400 korún. — Kat. spisovateľskému spolku sv. Tomáša Aquinského dali: kaločský arcibiskup dr. Ján Csernoch, sombathelský biskup gróf Ján Mikeš, munkáčsky biskup Anton Papp, ostrihonský kanonik Teofil Klinda a budapešťanský farár Anton Nemes po 100 korunách.

Chýry zo Spiša. V našej stolici utvoriť sa má včelársky spolok cieľom vyvinutia sa včelárstva, ktoré začalo klesať. — Z našej stolice v mesiaci septembri do iných krajov Uhorska na železnici vyviezli 145 kusov rožného statku, — V Podhradí toľňanská banka ešte len pred krátkym časom otvorila filiálku, lenže život jej bol veľmi krátky, bo v tieto dni už prestala. Teraz udajne zas iní zamýšľajú tam založiť novú sporiteľňu. — Len aby aj tá nepochodila tak ako predošlá.

Zrkadlo nitrianskych pomerov. Zvyklá polročná zpráva nitrianskej stolice udáva celý rad disciplináriek. Dľa tejto zprávy pokutovaný bol stoliný pisár Ján Balážovič na 300 korún, stoličný pisár Buchelt na 30 kor. novozámsky zverolekár Alexander Gráf na 300 korún, assakkürtsky notár Alexander Brhlovič na 100 korún, notár Vidor Čerňanský na 75 kor., örménsky notár Ladislav Réni na 60 korún, piešťanský podnotár Štefan Šudy na 50, piešťanský notársky pisár Julius Wutzay a ešte mnohí na 30—60 korún peňažnej pokuty. Na tieto disciplinárky môžu pyšné by mungovské kruhy stolice nitrianskej.

Argentinská vláda proti slobodným murárom. V južno-americkom štáte Argentina freimaureri žiadali od vlády, aby ich verejne uznala. Vláda odoprela túto žiadosť s tým odôvodnením, že freimaureri nedržia pred očami všeobecné dobro, lež len osobné záujmy svojich súdruhov, že zo škôl vytvoriť chcú katolíckych kňazov

a zničiť ustanovizne náboženské a konečne že freimaurerstvo od svojich údov žiada boj proti kresťanstvu toto všetko protiví sa ale zákonom argentinskej republiky.

Smrť. Ján Rózsahegyi direktor prievidského gymnázia piaristov na odpočinku zomrel, 8. októbra.

Útok proti Rooseveltovi. Rozčulujúce chystanie sa ku voľbe predsedu severo-amerických Spojených štátov ešte rozčulujúcejším urobí ten útok, ktorý v pondelok 14. októbra zpáchali v Milwauke proti jednému kandidátovi na predsedníctvo republiky Rooseveltovi. V Milwauke totižto socialista John Schrank na ulici viackrát strelil na Roosevelta poranil ho na prsiach. Ranený Roosevelt bez toho, aby lekárom bol dovolil preskúmať ranu, išiel na jedno shromaždenie, kde takmer za hodinu rečnil. Následkom veľkej ztráty krvi bol prinútený prestať rečniť, načo ho odviezli do nemocnice. Ponevadž však lekárom nepodarilo sa najst guľu, Roosevelt pešo odišiel z nemocnice a v noci odcestoval do Čikágy, kde sa dal zaviesť do nemocnice. Tu lekári pomocou Röntgenových lúčov ustálili, že je guľa hlboko v svaloch, ale je dosť ďaleko od pľúc, ktoré vôbec nie sú ranené. Dľa chýrov z Čikágy poranenie Roosevelta je ale o veľa povážlivejšie ako si zpočiatku mysleli. Zvlášte budí obavu, že nemocný, keď dýcha, cíti boľastí a má horúčku. Lekári guľu predhejne nevytiahnu z tela, aby nemocnému nezväčšovali boľastí. Roosevelt z príležitosti útoku dostal mnoho telegrammov, medzi nimi aj nemeckého cisára Vilhelma, talianskeho kráľa Viktora Emanuela, od predsedu francúzskej republiky Fallièresa a od dediča nemeckého trónu.

Balkánska vojna a uhorské čizmy. Direktor Bulharskej úverkovej banky Ludvik Polakovič a bulharský vyšší úradník Adam Styanov Trako zo Sofie 15. októbra prišli do mesta Békésgyula a pre bulharskú armádu poskupovali všetky čizmy, 2000 párov, ktoré tamojší čizmári mali na sklade. Mimo toho s 280 čizmármí uzavreli smluvu na lifrovanie 10.000 párov čiziem. Čizmári povinní sú týždenne 1500 párov čiziem vystaviť. Bulhari čizmy kúpili v tej cene, jakú by naša spoločná armáda v páde mobilisacie platila. Bulharskí poverenci z Gyuly odišli od Debrecína, kde tiež skupujú čizmy.

Dvaročných vojakov prepúšťajú od vojska. Zo Szombathelyu oznamujú, že ku 83. vojenskému doplnujúcejemu veliteľstvu narukovalo 2200 rekrútov. Tých vojakov, ktorí už dva roky vyslúžili pri vojsku, na odvodnenú prosbu prepustili od vojska. Ale toto prepustenie stalo sa s tou podmienkou, že do 1. apríla prepustených vojakov bárskeď možno povolať k vojsku.

Alkoholizmus vo Francúzsku. Odkedy Francúzsky štát boj proti cirkve drží za svoju najhlavnejšiu úlohu, vo veľkej miere zbadal všeobecný mravný úpadok. Počet rodných pádov ubýva z roka na rok, alkoholu stroví sa vždy viac a viac. Pred piatimi rokami minulo sa 1,389.408 hektolitrov alkoholu, dľa najnovšieho výkazu ale už 1,574.018 hektolitrov.

Následok odchodu Bulharov. Zo Siófoku sdeľujú, že bulharskí zahradníci, ktorí sú na okolí jazera Balaton osadení a ktorí nielen to okolie, lež celé stolice Somogy, Zala a Baranya zaopatrujú zeleniami, teraz do radu tam nechávajú svoje osady a odchodia do svojej vlasti Následky ich odchodu na okolí Balatona už aj teraz možno cítiť, bo všetky zeleniny veľmi zdrazely.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-ho, *Budapest, VI. Gyár-utca 28,* kde za najlepšie uznané motor mlatiačky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

Hľadá sa poriadné, 14—16-ročné dievča z horných strán za služku ku lepšej kresťanskej rodine do jedného letovníka blízko Budapešte. Dostane poriadny mesačný plat a v páde rodina bude s ňou spokojná, navráti sa i cestovné trovy. Kto by sa chcel hlásiť, nech pošle list na redakciu «Krešťana».

HOSPODÁRSTVO.

Krmenie oviec.

To všeobecne prijaté gazdovské pravidlo, že na každý metrický cent živej váhy zvieratá každý deň treba dať zvierafu tri kilogrammy sena alebo iného krmu, ktorý vyrovná sa trom kilogrammom sena, pofahuje sa síce aj na ovce ale tu predsa máme pozorovať na rozdiel: či ovce držíme pre vlnu, či pre syr a či konečne na mäso. Jestli ovce chováme na mäso, v tom páde potrebuje najlepšie krmenie. Jestli ich však držíme pre vlnu, a pre syr, v tom páde pre každú ovcu treba denne asi poldruha kilogrammu sena a asi dva kilogrammy slamy na výživu a na stelivo.

Ostatné pravidlá krmenia oviec sú nasledovné: čerstvej trávy, dateliny alebo lucerny spotrebuje ovca cez deň takmer štyrikrát toľko ako suchého sena; slama je pre ovce najžživnejšia, medzi ktorou nachodí sa čím viac uschnutej trávy. Mimo sena pre ovce najlepšie krmivo je ovesná slama. Seno z nízko ležiacich lúk nehodí sa pre ovce. Náležite dozretá mládza (kosienok, otava) je najvýdatnejší ovčí krm. Naproti tomu však mládza neslúži jahencom, pre tento mladý dobytok je mäkká ovsená alebo jačmená slama lepšia ako mládza. Najzdravší čerstvý krm pre ovce sú byliny, ktoré práve kvitnúť počínajú, ale žiadna ovca nedotkne sa kvetu, ony iba lístky obhrýzajú. Čím vyššie leží pastvina pre ovce, tým je ono najužitejšie a naopak, preto ovce vrchovatých krajov našich Horniakov, zvlášte na holiach

pri svojom výbornom zdraví aj najlepší ošoh z vlny dávajú.

Ovce, na tráve od rosy ešte mokrej pasené, upádajú do všeliakých nemocí. Tráva, ktorá na takých miestach nízkych lúk narástla, kde od dlhšieho času voda stála, je kotným ovciam veľmi škodná, bo keď ju žerú, mlad svoju pred časom tratia. Toto zvrhnutie nedorasteneho plodu mnohí hospodári spozorovali pri ovciach aj po trvanlivom krmení kotných oviec hrachovinou. Malé, listnaté, v tóni usušené konáriky z jalše a z brezy, keď ich pridáme ku obyčajnému ovčiemu krmu, budia chuť ku žrádlu, posilňujú žalúdok oviec, ale bukové a dubové listie nehodí sa na to. Trvanlivé krmenie oviec čerstvým listím z pňa vinového, často má za následok prašiveniu podobnú nečistotu, ktorá ale pokrýje iba uši oviec. Zpomedi obilia ovos je pre ovce najzdravší. Rozdrobená kukurica slúži ku skorému vytučeniu. Žalud je pre ovce zdravý pokrm, ale ho dávajme spolu so senom. Čiastotné krmenie oviec žaludom slúži najmä k odstráneniu nemocí, ktoré pochádzajú z chladného a daždivého počasia. Ktorékoľvek obilie, potom hrach, šošovica, fadník atď., ak by sme ho na ovčí krm chceli upotrebiť, treba neomylné šrotovať, ale aj v tomto páde zrno strukovitej strovy, ku príkladu rozdrobený hrach, ovce zdúje. Surové rozdrobené zemiaky so senom rozmnožujú mlieko oviec. Takzvaná tvrdá voda, v ktorej hrach nevrie a ktorá s mydlom nedáva penu, ani pre ovce neni zdravá.

DOPISY.

Levoča (Spiš. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom «Kresfane».

Stoličná právomocnosť dňa 9. októbra v Levoči vydržovala jasennú sessiu, v ktorej medzi iným pojednávala uloženie sirotských jako aj fundacionalných kapitálov na úrokovanie v bankách. Tieto peniaze doteraz uložené byly na 4 procenty v levočských dvoch luteránskych bankoch. Levočská katolícka banka ohľadom na veľkú drahotu peňazí tak aj v záujme stoličných sirôt podala offert na 4 a pol procenta, teda o pol procenta výhodnejší offert jako dva ústavy levočské. K podpore tejto tak vážnej veci katolícka banka vyzvala všetkých katolíckych stoličných výborníkov. Katolícka banka v prospech tejto veci urobila všetko čo mohla, nešanovala ani práce ani útrat, aby katolíctvo uznalo že ten ústav vždy pracuje k a pracovať neprestane dobrému katolíckeho obecnstva. Dňa 9. októbra v krá-

snej úfnosti sme šli do dvorany stoličného domu. Celá protivná strana sa ustanovila, kto ale chyboval ako naši katolícki výborníci, ktorí do stoličného výboru vyvolení sú vo väčšom počte jako druhí. Pri pojednávaní žiaľbohu offert katolíckej banky zavrhol väčšina inovercov! Keby naši výborníci boli sa tam ustanovili, jako sme iste úfali, bo sme ich o tú dôveru prosili, že by sa v stoličnej sessii láskave ustanoviť ráčili — tak sa to nestane! A koho že by to bolo malo viac interesovať ako pánov vyvolených, vyvolených ľudom katolíckym! Veď tie peniaze, ktoré bez mála dva milliony obnášajú, zväčšej čiastky patria katolíckym sirotám! Škodu tejto nedbanlivosti v prvom rade trpí chudoba! Nezabudnime na to pri hudúcich stoličných voľbách!

Najvrúcenejšia vďaka patri tým priateľom ľudu, s ktorých pomocou sme aspoň to docielili, že spomenuté peniaze nielen v levočských, lež aj vo všetkých sptských bankách podelené budú. S rozdelením týchto veľkých peňazí ako sa zdá soslabené budú dva nepriateľské ústavy levočské (takzvaných bašov), spolu aj úfame vyslobodenie našich katolíkov, zpod tlaku našich najväčších nepriateľov. Odhlasovanie rozdelenia výsudných peňazí zadosťučinenie je katolíckemu spolku za statočnú prácu.

Peňažité otázky, všetkých nás maly by o veľa viacej interesovať, potom by sme sa aj my lepšie mali. Katolícka Jednota najpotrebnejšia je v takýchto otázkach, bo peniaze najpotrebnejšej sily dodávajú našemu ľudu.

Ešte raz najvreljšie vdaky vzdávame našim verným priateľom a prajeme im, že by ich Boh obdaril ráčil dobrým, stálym zdravím. Tým katolíckym výborníkom ale, ktorí nesúčastnili sa ku spomenutej stoličnej sessii, z tejto príležitosti odporúčame viac lásky a pozornosti ku katolíckym záležitostiam.

Úprimný priateľ ľudu z Levoče.

* * *

Z Kovar. ec.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctená Redakcia!

Ráče prosím týchto pár riadkov uverejniť v našom milom «Kresfane».

Kto že už kedy čítal o našej židami naplnenej dedinke medzi Stredou a Oponiciami, v Nitriansku ležiacej?

A veď taká udalosť sa tu prihodila, ktorá radosťou naplňuje srdce všetkých kresfanov, ktorí o nej počuli.

Bydlí u nás americký millionár Mikuláš Cardeza rečený. On je údom anglikánskej viery, jeho pani ale doposiaľ bola kalvínkou. Obidvaja sú prítulne dobroprajni kresfanskej ľudovej strane, tej veľkej ochrane kresfanstva.

A táto šľachetná, zvláštnou milosťou božou osvietená, darmi Duchu svätého naplnená veľká boháčka kalvínska v mesiaci septembri navrátila sa do lóna cirkvi katolíckej, od Pána Ježiša založenej, aby tým dokonalejším spôsobom mohla Bohu slúžiť, za veľké dobrode-

nia povďačnosť Bohu preukazovať a dušné spasenie svoje si zabezpečiť.

Od doby návratu ale každý deň slyší sv. omšu, každú sobotu okrašľuje oltáre; hojnou štedrosťou ozdobuje chrám Boží. Veľkú milosť duševného návratu zvlášte tej okolnosti pripisujeme, že táto zbožná rodina aj doposiaľ veľkým milosrdenstvom sprevádzala biedu a trápnu núdzu chudobných. Dá Pán Boh, že aj sám manžel Mikuláš Cardeza sa navráti do lóna katolíckej cirkvi, kde jeho hojná štedrosť ešte dokonalejší a Bohu milší smer dostane. Boh živ obidvoch v dobrom zdraví mnohé roky, aby si čím hojnejších zásluh nadobudli pre slávu večnú.

Jožko Pozorovateľ.

Z Merašic.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor.

Prosím uctive o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Následkom toho, že Augustin Gramantik prišiel k nám za farára a dostal sa do okresu topolčianskeho, hnusni liberáli až fučia od peknej zlosti. My ale sme šťastliví, že sme dostali tak výborného kňaza, znamenitého kazateľa a neohrozeného ľudáka. Dá pán Boh, že tu on bude dlho, že prežije všetkých, teraz tak hnusno rozpajedených liberálov. Jako môže byť pokrstený človek, vierou kresťanskou obohatený liberálom, to nám ani do hlavy neide.

My kresťanski obyvatelia Merašic sme všetci neohrození ľudáci a úhlavní protivníci a nepriatelia toho od Boha nenávideného a od cirkvi prekliateho liberalizmu. My sme preto tuhými ľudákmi, bo to tak žiada od nás naše kresťanská statočnosť a naše sväté presvedčenie.

Že kresťanská ľudová strana má nepriateľov ešte i medzi kňazmi, tomu sa nediví ten, kto vie, že Kristus mal nepriateľa ešte i medzi apoštolmi.

My ale čo dobrí kresťania, verní plnitelia vôle Božej len toho sa pridržame, čo nám svedomie káže a schvaľuje. Naše svedomie ale zatracuje liberalizmus a schvaľuje ľudáctvo a preto neprestávame privolať: Nech žije ľudová strana, nech zhyne liberalizmus! *Irenik.*

Zapamätajte si, že pri kúpe kávového prídatku treba rozhodne ziadat' „Francovku“ a pozorovat' na továrnu známku kávový mlynček, ako na garanciu pravosti.

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Kresťana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Kresťana» ale, ktorí nám predplatné od dlšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena:

na celý rok 4 koruny,

na pol roka 2 koruny,

na štvrt roka 1 koruna.

Do Pruska: na celý rok 6 korún.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Kresťana.

Odkazy redakcie.

Wr. D. U. Vďačne uverejníme.

J. B. Č. Dajte tomu pokoj. Takým spôsobom nedosiahnete ničeho a zapríčinite si nepríjemnosti.

Š. U. V. Viere oddanému kresťanovi najpotrebnejšie je, aby čítal spisy Katolíckej ľudovej Jednoty.

J. J. P. Včul sa už nemôžete ponosovať.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 22. októbra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

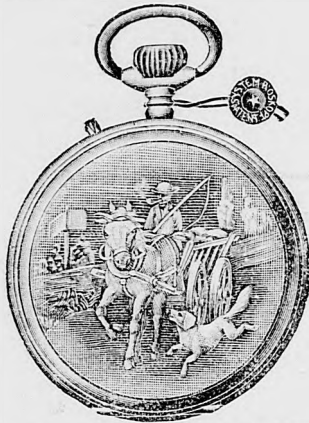
Pšenica tiská, nová	...	kor.	23.10—23.75
» stolnobelohradská, nová...	...	«	22.95—23.55
» peštianska, nová	...	«	23.00—23.65
« banátska, nová	...	«	23.45—24.25
Proso	...	«	...
Raž prvotriedna	...	«	21.25—21.45
« druhotriedna	...	«	21.05—21.25
Jačmeň nový, prvotriedny	...	«	20.40—21.00
Ovos prvotriedny	...	«	23.00—23.80
« druhotriedny	...	«	22.00—22.50
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	200.00—210.00	
« « lucerna	...	«	110.00—136.00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17.60	17.30	17.00	16.70	16.20	15.80	15.20
		č.	7	7½	8		
		K.	14.80	13.80	10.40		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Echt nikel anker remont. hodinky

systému Roskopf patent No. 1000 R. otvorené s pevnou niklovou závorou, s peknými plastickými figurami, ako bicyklista, lovec, železnica, rolník, jazdec, banník, zahradník, s emaillovaným číselníkom a s ručičkami sekúnd, presne regulované. **5 korún 20 halierov.**

Ziadne riziko!
Výmena povolená alebo návrat peňazi.

S poštovou dobierkou zasiela prvá svetoch. dielňa hodín

Hanns Konrad,
cis. a král. dvorný zásielca **Brüx,** číslo 3334. (Čechy).

Cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posielala sa zdarma a franko.

Pri panjúcej veľkej draho- te potravných článkov je bryndza

následkom zvláštnej záživnosti nevyhnutne potrebný najobľúbenejší článok v každej domácnosti.

Prvá dielňa liptovskej karpátskej ovčej bryndze

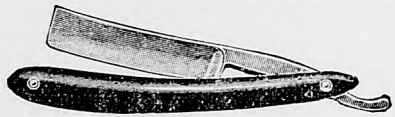
Filip Pewný Liptovský Sv. Mikuláš

(Založená 1873.)

Odporúča I. bryndza (mladá) ... K 5.70
Odporúča II. bryndza (stará) ... K 5.20

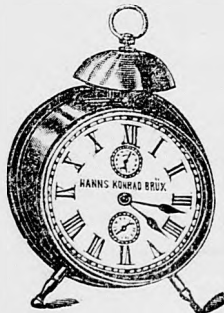
V diežkach po 5 kilogramov zasiela sa franko na každú poštovú stanicu. Podrobný cenník a reklám-tabuľa na žiadosť zdarma a franko.

Pred každým majú prednosť moje prima solingenské britvy.

Za každú odo mňa kúpenú britvu prevezmem úplnú záruku, lebo sú všetky z najlepšej ocele kované, na ostro obtiahnuté, k upotrebeniu hotové. Každá britva v pošve bude zastaná. Č. 8701. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/4 dutá, 4/8 široká K 1.70. Č. 8 02. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/2 dutá, 4/8 široká K 2.20. Č. 703. s rúčkou na čierne vyhladenou na 3/4 dutá, 4/8 široká K 2.50. Č. 87111 s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/4 dutá, 4/8 široká K 3.60. «Graziosa» britva, zvlášte pánom holcom ju možno odporúčať. — Zaznačená ochranná známka! Možno najst len u mojej firmy! Č. 22. s rúčkou na čierne vyhladenou, nôž 4/8 široký, na 1/4 dute brúsený K 3.—. Č. 26. s rúčkou na čierne vyhladenou, nôž 4/8 široký na 1/2 dute brúsený K .90. Risika niet! Obdržavky vybavuje na dobierku alebo za vopred poslaný obnos. Vývozný dom cis. král. dvorného líferan a **HANNS KONRAD Brüx č. 3354.** (Čechy). Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami zdarma a franko.

Dobrý spoľahlivý budiček!

3946. Hodiny dľa amerického systému, idú v každom položení, drej jakosti strojročnou, zárukou na písme za dobrú chodbu. **K 2.90 3 kusy K 8.—**, s osvetleným číselníkom v noci, kus po **K 3.30, 3 kusy 9 K.** 4556. Baby ocel-Anker K 3.00, s nočným svetlom K 4.30. — Riziko vytvorené! Výmena povolená alebo návrat peňazi. Zasiela sa poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaplacení obnosu prvá dielňa hodín

HANNS KONRAD
cis. a král. dvorný zásielca **Brüx 3339.** (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielala sa každému zdarma a franko.

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako sňa mäkké jak páper 1, driapané 30 16, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného tkaniva 1 dobre zaplnená perina, alebo 1 zpodná perina 1 cm. dlhá 116 cm. šířka 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 8.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 10 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, 9.—, 10.—, 11.—, 12.—, 13.—, 14.—, 15.—, 16.—, 17.—, 18.—, 19.—, 20.—, 21.—, 22.—, 23.—, 24.—, 25.—, 26.—, 27.—, 28.—, 29.—, 30.—. Krom toho hotovujeme vo veľkosti dľa vôle trojdielovú srstennú matrac na jednu posteľ K 27.—, lepšej jačovosti K 33. Zasielky výše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a návratenie dovolené sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 130.** pri Pilsen (Čechy).

Velké výhody

pri kupovaní v domácnosti potrebných článkov a príležitostných darov poskytuje firma:

Hanns Konrad

cis. a král. zásielca

Brüx č. 3373. (Čechy).

Bohatého obsahu so 4000 vyobrazeniami opatrený hlavný cenník táto firma na žiadosť posielala každému zdarma a franko. Niklové vreckové hodinky K 4.20. — Strieborné hodinky K 8.40. Niklový budiček K 2.90. — Pendlové hodiny K 8.50. — Hodiny s kukučkou K 8.50. Harmoniky K 5.—. Husle K 5.80. Revolver K 6.—.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na posteľ!

1 kg. sivé dobré driapané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako sňa biele, driapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri obľadení 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrážkového gradu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy).

Rušeň!

11 a 18 prvými vyznačeniami!!

Ludvik Kállai motor dielna

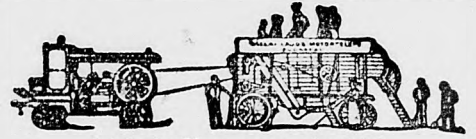
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreljej **Ludvika Kállai**

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlaťbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlaťebný stroj prítomnosti

Bez strojníka ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Proti lámke a pakostnici

zvláštny a chýrny lekári preskúmaný ideálneho slozenia liek je **Menfor.** Zvláštne účinkuje pri neduhoch lámky a pakostnice, pri lúpaní v údoch a v hlave istotne zastavuje bolasti. **Menfor** je suchá masť k natieraniu, ktorá už po jednotlivom natreí chytro zastaví bolasti. — Túbus **Menfora** na príbu K 1.50. Veľký túbus K 2.50.

Zasielanie poštu každodenne. — Pri voprednom doposlani peňazi stojí viac len o 14 halierov.

Rozposielajúci miesto: **Lekárna Sv. Ducha**

BUDAPEST. VI., Király-utca 12/c. sz.

Ohlas licitácie.

Veľká obec Chynorany v nitrianskej stolici na štátnej hradskej ležiaci krémový dom pod číslom 378. dňa 24. októbra popoludni o 3. hodine dáva do arendy najviacej sľubujúcem. Podmienky licitácie, patrične arendy nahliadnuť možno v notárskom úrade obce.

Predstavenstvo.

Továrne ceny:

Šatky flanelové na hlavu ... K —50
Pletené vesty s rukávami ... " 2-50
Jenné pleťné vesty s rukávami ... " 3-60
Pletené vesty pre chlapcov ... " 2-
Zimné triká s dvojítmými prsami ... " 1-20
Veľké flanelové košele s golierom ... " 1-50
Veľké tmavé košele pre mužských ... " 1-40
Veľké ženské košele flanelové ... " 1-20
Biele košele s vyšívaním ... " 1-40
Podvážniky pleťné tučet ... " 3-
Ťažké punčochy pre ženské tučet ... " 4-
Triká pre deti v každej veľkosti ... " —.90
Adolf Zucker, Pilsen S. 3. (Čechy).